

UJEDINJENE NACIJE

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove (Mehanizam) osnovao je Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija 22. decembra 2010. da nastavi nadležnosti, prava, obaveze i ključne funkcije Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSJR) i Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) nakon okončanja njihovih mandata 2015., odnosno 2017. godine.

IZJAVA

PREDSJEDNIK

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument)

Hag, 16. april 2023.

Sudija Graciela Gatti Santana, predsjednica MRMKS-a Govor povodom komemoracije 30. godišnjice zločina u Ahmićima nedjelja, 16. april 2023.

Ekselencije,
Poštovane žrtve i preživjeli,
Dame i gospodo,

Htjela bih prije svega da izrazim svoju duboku zahvalnost Udruženju "16. april" Ahmići što me je pozvalo da prisustvujem ovoj svečanoj komemoraciji kojom se obilježava 30 godina od užasnih zločina koji su počinjeni ovdje u Ahmićima. Velika mi je čast što sam ovdje tokom ovog svetog mjeseca Ramazana i na pravoslavni Uskrs.

U ime Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove (Mehanizam), dozvolite mi da odam poštu žrtvama – ne samo onima koji su tako besmisleno ubijeni, već i onima koji su ostali i koji žale zbog gubitka svojih najmilijih, svojih domova i života kakvim su do tada živjeli.

Za zločine počinjene prije tri decenije sudilo se u većem broju predmeta pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ). Ta jurisprudencija je nedvosmisleno utvrdila da su napadi na Ahmiće i druga mjesta u dolini Lašve bili dio šire vojne kampanje čija je namjera bila da se ta regija etnički očisti od muslimanskog stanovništva. Za svega nekoliko sati, vojnici bosanski Hrvati ubili su više od 100 stanovnika ovog sela, uključujući žene i djecu, uništili preko 160 kuća i dvije džamije, i pobili stoku. Kako je utvrdio MKSJ, cilj ovih djela bio je širenje terora kako bi se muslimansko stanovništvo prisililo da ode i spriječilo da se ikada vrati. MKSJ je zaključio da ova djela predstavljaju zločine protiv čovječnosti i ratne zločine.

Iako su neki od optuženih oslobođeni, ostali su proglašeni krivim i osuđeni na višegodišnje kazne zatvora zbog uloga koje su imali u ovim zločinima. Među njima su Dario Kordić, jedan od vodećih političara u zajednici bosanskih Hrvata tokom sukoba, Miroslav Bralo, pripadnik specijalne jedinice vojne policije pod nazivom "Džokeri", i Drago Josipović, pripadnik Hrvatskog vijeća obrane (HVO) u selu Šantići. Pored toga, MKSJ je izdao optužnicu protiv Paška Ljubičića, koji je bio na najvišem položaju u Vojnoj policiji HVO-a i čiji je predmet kasnije prosljeđen Sudu Bosne i Hercegovine.

Događaji koje danas obilježavamo zastrašujući su podsjetnik na to kako se normalan život može promijeniti za jedan dan; kako se komšija može okrenuti protiv komšije. Kako je zaključilo Pretresno vijeće MKSJ-a u predmetu Kupreškić i drugi, "događaji u Ahmićima 16. aprila 1993. ušli su u povijest kao jedan od najstrašnijih primjera nečovječnosti čovjeka prema čovjeku. [...] ime tog malog sela mora [se]

dodati dugom spisku nekad nepoznatih gradova i sela koji nas danas podsjećaju na gnjusna nedjela, na čiji spomen zadrhtimo od užasa i srama.”

Dužnost je svakog čovjeka da prihvati to što se dogodilo u Ahmićima i što je sud ustanovio, uključujući odgovornost onih koji su počinili te zločine. To je naročito važno kada snage negiranja i revizionizma prijete da ugroze istinu. Uprkos tim opasnim pojavama, događaji od 16. aprila nikada se ne mogu izbrisati; oni će ostati dio historije i ne smiju biti zaboravljeni. I premda je bolno priznati prošlost i suočiti se s njom, neophodno je to učiniti da bi se išlo naprijed i da bi se zajednički gradila bolja budućnost. Dugujemo to generacijama koje dolaze.

U tom pogledu, nacionalne vlasti moraju učestvovati u nastojanjima da sudski zaključci i šire naslijeđe MKSJ-a i Mehanizma budu dostupni svima, naročito zato što ćemo uskoro okončati i posljednji od glavnih predmeta u vezi s bivšom Jugoslavijom. U skladu s rezolucijom kojom je osnovan, Mehanizam podstiče nacionalne vlasti da osnuju informativne centre u kojima će javni sudski spisi MKSJ-a i Mehanizma biti lako dostupni svakome ko je za njih zainteresovan. Jedan takav centar je već otvoren u Sarajevu i mi se nadamo da će i drugi biti osnovani u cijelom regionu.

Htjela bih takođe da vas uvjerim da će Mehanizam nastaviti da čuva i promoviše naslijeđe MKSJ-a, štiti žrtve i svjedoke, i obezbjeđuje da se njihov glas i dalje čuje. Iako je naš ured u Sarajevu zatvoren krajem marta, to neće uticati na mandat koji je Savjet bezbjednosti povjerio Mehanizmu i koji ćemo nastaviti da provodimo iz našeg ogranka u Haagu.

Treba napomenuti da ćemo u maju obilježiti još jednu važnu godišnjicu – trideset godina od osnivanja MKSJ-a, svega par sedmica nakon događaja u Ahmićima. Ova važna godišnjica ističe značaj napora i postignuća međunarodne zajednice na ostvarivanju pravde za žrtve sukoba u bivšoj Jugoslaviji, ali nas i podsjeća na to da naš zadatak nije završen.

Na kraju, dozvolite mi da podijelim s vama koliko sam zadivljena nevjerovatnom hrabrošću koju ste vi, stanovnici Ahmića, pokazali u suočavanju s prošlošću i ponovnoj izgradnji svojih života. Takođe želim da naglasim da su upravo zahvaljujući vašoj želji da ispričate svoje priče i da rasvijetlite istinu, MKSJ i domaći sudovi bili u mogućnosti da izvedu pred lice pravde one koji su odgovorni za zločine. Vaša snaga istinski nadahnjuje. Odajmo zato danas poštu svim žrtvama i preživjelima, i vjerujemo da vašu jaku i izuzetnu zajednicu očekuje svjetlija budućnost.

Iskreno vam zahvaljujem na pažnji.

****

Za više informacija stupite u kontakt sa Službom za odnose s javnošću

u Arushi, Tel.: +255 (0)27 256 5376

u Haagu, Tel.: +31 (0)70 512 5691

Email: mict-press@un.org

Pratite nas na [Facebooku](#), [Twitteru](#), [YouTubeu](#), [LinkedInu](#)

www.irmct.org